N°. 249. # DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DINGSDAG 14 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 70, Ned. Cour.

Bij de overstemming voor een lid van den Gemeen- [illegible] Dingsdag 14 Maart, bevelen wij onzen medekiezers aan:

den Heer Mr. D. POLAK DANIELS.

Het *Algemeen Handelsblad* vat het denkbeeld op, reeds in onze artikelen »*Het April-Ministerie*« (Januarij jl.) ontwikkeld, dat het namelijk noodig is voor het belang van het Vaderland, om het Ministerie te interpelleren over de waarneming van twee portefeuilles te gelijk, beide even gewigtig in belangrijke tijden als de tegenwoordige, door een man als de heer VAN HALL.

Men leze het artikel van het *Handelsblad* en men zal er denzelfden gang van denkbeelden in vinden, als in de, door ons in Januarij geschreven waarschuwing. Ook wij bekommeren ons, in den regel, niet over de smadelijke minachting, welke *de Nederlander* bijv. betoont, zoo dikwerf de constitutionnele oppositie de Regering interpelleert over de hoogste belangen van Vaderland en Koning. Ook wij meenen, dat de ijver dier oppositie in het behartigen van die belangen niet verminderen mag; omdat de tegenwoordige Regering zich bij iedere gelegenheid achter den mantel des Konings verschuilt, en geen rekenschap gelieft te geven aan hen, die volgens de hoogste wet in den Staat — de Grondwet — rekenschap eischen mogen. Wij zijn het volkomen eens met het *Handelsblad*, dat: »ook dan »nog, als men ongelijk krijgt, en nog eens en meer»malen wordt overstemd, of met redenen van gemak »en convenientie wordt afgescheept, dat het ook dan »nog nuttig is de waarheid te hebben gezegd en ge»waarschuwd terwijl het tijd was«. Want de Natie is niet doof voor de waarheid; zij zal tot de erkenning komen, waar, zoo als de Hoogleeraar MULDER zeide, »miskenning is van de waarachtige belangen des Volks »door de partijlieden«.

Eene andere vraag is het nogtans, of het *nu* nog wel de moeite waard zou zijn, om, ten aanzien van de betrekkingen, die de heer VAN HALL in het Ministerie vervult, eene interpellatie te doen?

Is het denkbaar, is het *mogelijk* (niet voor den heer VAN HALL: dezen is *alles* mogelijk), maar voor de Natie, dat de heer VAN HALL Minister blijve?

Twee groote dingen heeft die heer *trachten* tot stand te brengen. Daartoe, opdat niemand anders dan *hij* ze verrigten zou, werd de heer LIGHTENVELT naar Rome, de heer VAN DOORN in den Raad van State gezonden.

Het eerste groote werk van den heer VAN HALL was de wet op de kerkgenootschappen. *Zoo als die werd aangeboden*, noemde de groote meerderheid der Tweede Kamer »het hoofddenkbeeld, waarvan daarbij werd uitgegaan, *onzedelijk*.«

De *onzedelijke* voordragt moest dan ook door eene *onschadelijke* worden vervangen.

Het tweede groote werk van den heer VAN HALL was het plan tot eene conversie, die de schatskist en het volk voor meer *dan eene eeuw* aan banden zou leggen. Het hoofddenkbeeld, waardoor de maatregel uitvoerbaar wordt, is het kansspel. »Verre de meeste leden« hebben dit middel »als *onzedelijk* afgekeurd« en *éénparig* (op één lid na) achtte men het onwaardig van het welgevestigd crediet van den Nederlandschen staat [illegible] dergelijke »*kunstenarijen*« had men niet noodig.

Uit de regeling dezer gewigtige onderwerpen — de eenige, die de heer VAN HALL sedert April 1853 heeft trachten te ondernemen — blijkt alzoo, dat die Minister het land wil besturen door middelen, die door de vertegenwoordiging als »*onzedelijk*« worden gebrand- [illegible]

[illegible] vragen (terwijl, ten aanzien van de »*kunstenarijen*« [illegible] verwezen wordt naar de treffende gelijkenis, die op [illegible] Julij 1852, gemaakt is door den heer BAUD, tusschen den heer VAN HALL en een *goochelaar op de Haagsche kermis*), wij vragen of een Minister niet slechts van Financien, maar ook van Buitenlandsche zaken niet behoort af te treden — zij het dan ook slechts uit achting voor het Nederlandsche volk — wiens maatregelen »*onzedelijk*« genoemd en als zoodanig verwerpelijk worden gekeurd?

Is het niet hoog tijd, vragen wij, dat de »laatste staatkundige rol« van den heer VAN HALL zij uitgespeeld; opdat zijn wensch »zijne grijze haren niet te bezoedelen« niet geheel onvervulbaar worde?

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft bereids haar voorloopig verslag over het wetsontwerp *tot verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting* (*Oorlog*) *van* 1854 bekend gemaakt. Wij achten het ten eenenmale onnoodig, om dit verslag, gelijk wij gewoonlijk doen, mede te deelen. Immers, met uitzondering van eenige details, wat de aangevraagde cijfers betreft, komt dit verslag, ten aanzien van de *strekking* en de *bedoeling* der wetsvoordragt, volkomen overeen met de beschouwingen, die wij daaromtrent reeds op 24 Februarij (No. 234) hebben geleverd. Een nieuw bewijs — en wij constateren dit gaarne, — dat ons oordeel geen partij-oordel is, maar een oordeel geput uit de *zaak* zelve.

Met nadruk wordt »de onaangename indruk« geschetst, dien de aanbieding dezer begrooting heeft te weeg gebragt; want terwijl de Minister van Oorlog in December 1853 [illegible], dat eene suppletoire begrooting niet tot de *onmogelijke* dingen zou behooren, »doch »tevens, dat dit in verband stond met de verwikke»lingen, welke uit het ontstaan van oorlog in het »Oosten zouden kunnen geboren worden«, wordt nu eene suppletoire begrooting ingediend, *die daarmede volstrekt niet in verband stond*.

Wat *nu* wordt aangevraagd, *kon* en *moest* (gelijk in België) te gelijk met de jaarlijksche Staatsbegrooting ingediend zijn. De duurte der levensmiddelen was ook *toen* bekend; de noodzakelijkheid »om den grond van »geoefendheid der landmagt te verhoogen, zoowel door »de miliciens langer onder de wapenen te houden als »door vereeniging van troepen«, was, met dezelfde woorden, reeds in de Troonrede van September 1853 erkend geworden. Men vond dan ook in de wijze, waarop thans is gehandeld, »een gemis aan openhartigheid van de zijde der Regering«, hetgeen allezins moest afgekeurd worden; en men meende, dat de omstandigheden, *als voorwendsel*, te baat waren genomen, om een *duurzame* verhooging van de begrooting van oorlog te verkrijgen.

Men ziet het: de meening der Kamer is gelijk aan de onze. Op 24 Februarij zeiden wij: »In October was »de begrooting van oorlog, naar de meening van velen, »eene *onware* begrooting. Wat men thans in Februarij »voorstelt, had bij de gewone begrooting behooren te »zijn ingesmolten. Toen loochende men de strikte »noodzakelijkheid daartoe, en sprak er alleen van, dat »het *niet onmogelijk* was. Zat men toen nog niet vast »genoeg in den zadel, om het te durven wagen nog »een millioentje meer te eischen, terwijl aan den an»deren kant meer nog aan eindelooze en nuttelooze »organisatien en reorganisatien werd verspild?«

Ook nu herhalen wij onze meening, dat het oordeel over het voorgedragen wetsontwerp — in verband met de rekenschap, die elk constitutionneel Minister aan de vertegenwoordiging der Natie verschuldigd is — vooral nederkomt op het onderzoek van de vraag: »Waarom »de Minister van Oorlog in October niet rondweg voor »zijne plannen is uitgekomen; en waarom men daar»mede heeft gewacht, tot dat de quaestie een [illegible] »van urgentie heeft erlangd?«

De beantwoording dezer vraag is van te grooter gewigt geworden, nu de beraadslaging over [illegible] ontwerp betrekkelijk de inkwartiering [illegible] hoe het Ministerie [illegible] aan *militair despotisme* in zekere [illegible] van het hoogste belang, om wel te letten op de, bij die gelegenheid door den heer SLOET TOT OLDHUIS uitgesproken woorden: »Die lasten (van de militaire magt) vinden, bovendien, eene grens *in de financiële krachten* van dan Staat en in die van de ingezetenen. De armee is *voor den Staat*; de Staat is niet *voor de armee*.«

Het oud-lid der Tweede Kamer, de heer Mr. A. F. JONGSTRA heeft zijn, bij onze lezers reeds bekend werk »de redevoeringen door hem in de Tweede Kamer uitgesproken,« aangeboden aan den Koning, onder geleide van den volgenden brief, dien wij aan het *Handelsblad* ontleenen:

AAN ZIJNE MAJESTEIT DEN KONING.

SIRE!

Ik neem de vrijheid, Uwer Majesteit, bij dezen aan te bieden het eerste exemplaar eener uitgave van: »*De redevoeringen, door mij uitgesproken in de Tweede Kamer der Staten-Generaal,*« en van: »Een woord« daartoe betrekkelijk.

Overtuigd, dat elke van Uwer Majesteits gedachten invloed kan uitoefenen op het geluk des Vaderlands, hoop ik, dat het niet ongepast zal worden geacht, hierbij eenen wensch, niet geheel vreemd aan het doel dier uitgave, tot Uwe Majesteit te rigten.

Ik strijd, waar ik kan, in de gelederen van de *staatkundige partij der liberalen*. Die partij heeft, even als elke partij, hare schakeringen en verscheidenheden; zij is, nogtans, daarin eenstemmig, dat niemand in Nederland verloochenen mag het eerste en hoogste beginsel van het Nederlandsche staatsregt: TROUW AAN DE GRONDWET, TROUW AAN DE GRONDWETTIGE MONARCHIE; het beginsel, gehuldigd bij de [illegible] en 52 der Grondwet, tusschen Uwe Majesteit, (gelijk vroeger tusschen Uwer Majesteits voorgangers), en het Nederlandsche volk gevestigd.

Met de huldiging van dat beginsel is een nieuw, een hoopvol tijdvak voor ons Vaderland aangebroken; door dat beginsel te huldigen hebben Koning en Volk voor altijd afgesloten, voor altijd tot de geschiedenis overgegaan verklaard het tijdvak van den federativen regeringsvorm, van eene toomelooze autonomie van gemeenten en provincien, van eene drukkende oligarchie, toen er noch klem noch eenheid was bij 's Lands algemeen bestuur, toen elke gemeente, elke provincie hare dwingelanden had, toen de algemeene en de bijzondere welvaart, de burgerlijke en staatkundige vrijheid hoe langer hoe meer aan familie-belangen werden prijs gegeven, toen partijschappen het Vaderland te dikwijls teisterden en meermalen »*Oranje*« als partij-leus werd misbruikt; een tijdvak, dat, na vrijheid en welvaart te hebben verstikt, in burgeroorlog en vreemde heerschappij is ondergegaan.

En toch zijn er, Sire! die, met versmading van de lessen der geschiedenis, met miskenning van de regten en het wezen der grondwettige monarchie, ons tot de dwalingen en verkeerdheden van dat vroeger tijdvak, zij het ook in een nieuwerwetsch kleed gehuld, trachten terug te brengen. Zij ijveren voor het herstel eener autonomie van provincien en gemeenten, als met de eenheid des Rijks, de voorschriften der Grondwet en de algemeene regtszekerheid onbestaanbaar zou zijn; zij trachten de souvereiniteit van het Huis van Oranje op nieuw tot een onderwerp van strijd, zelfs tot binnen de muren van 's lands raadzaal, te maken; zij trachten op nieuw »*Oranje*« als partijleus van het eene tot het andere einde des vaderlands [illegible] weêrgalmen; zij wagen het den naam des onschendbaren Konings onder het bedriegelijk voorwendsel, Uwer Majesteit meerdere eer te geven, in den openbaren strijd over staatkundige beginselen en regeringsdaden te mengen, en, alzoo, den Koning, (het zij met eerbied gezegd) te vernederen tot partijhoofd [illegible] hoofd hunner partij.

De waarheden, reeds vroeger opgemerkt, [illegible] jaar 1853, helaas! met onuitwischbare letteren [illegible] denis des vaderlands geboekt.

De wensch, Sire! welken ik de vrijheid [illegible] Majesteit bij deze gelegenheid voor [illegible] pogingen, om ons de dwalingen [illegible] vroeger tijdvak terug te brengen [illegible] staat tot leven, »Oranje« tot partij- [illegible] Konings en het partijhoofd te vernederen [illegible] worden verijdeld; onbevangen [illegible] *trouw aan de grond-* [illegible] dat het beginsel [illegible] vaderlands op hechte grond- [illegible] eerbied te zijn,

Van Uwe Majesteit
de d. v. Dienaar
(*get.*) A. F. JONGSTRA.

Nederlanderachtigheden.

In *de Nederlander* (N°. 1141) lezen wij het volgende:

De interpellatie van den heer van Eck heeft, in de zitting van 9 Maart, geen aanleiding gegeven tot eenigzins levendigen strijd.

Dit is vreemd, na de heftigheid waarmeê de vrijzinnige drukpers (bijv. *de Indiër* en *de Grondwet*) zich over het Besluit van 13 Januarij heeft beklaagd.

Men schijnt het onderzoek niet begeerd te hebben van de vraag of dit Besluit op behoorlijke wijs voorziet tegen de pligtverzaking van ambtenaren door wie geheime stukken uit de Gouvernements-archieven aan de oppositie in de hand worden gespeeld.

Geen hervatten van de woordenwisseling op 9 December 1851 (zie *de Nederlander* 1137) over de verzoeking, waarin ambtenaren door de openbaarmaking van geheime stukken worden gebragt.

Welligt ook, dat de oppositie, met het oog op de verkiezingen en na den min gunstigen afloop van het populaire voorstel, het verwijt van felheid verlangt te ontgaan.

Ja, het is vreemd, dat de Kamer heeft *gezwegen*. Nog vreemder, dat de heer GROEN VAN PRINSTERER niet hervat heeft »de woordenwisseling van 9 December 1851«, want was het *de Nederlander*, die aankondigde: »dat het niet onbelangrijk is *na te gaan*; »of dat Besluit op behoorlijke wijs voorziet tegen de pligtverzaking van ambtenaren, door wie geheime stukken uit de gouvernements-archieven aan de *oppositie* in de hand worden gespeeld.»

De constitutionele partij heeft een *onderzoek* begeerd en uitgelokt. Het was de »tegenovergestelde rigting» en de minister, die het *ontweken* hebben. Wij herhalen, wat we reeds den 11den Maart zeiden:

En de Tweede Kamer zwijgt! En de Tweede Kamer laat zich het regt ontnemen, haar door de Grondwet geschonken, om van de Regering inlichtingen te vragen over daden van Regering en Bestuur! En de Tweede Kamer laat zich, stilzwijgend, ontnemen *elk* toezigt op hetgeen in de kolonien voorvalt en dáár wordt gedaan..... Eene Tweede Kamer, die waar schending van verkregen regten wordt aangetoond; waar bewezen wordt, dat willekeur mogelijk is, zich laat afschrikken, eensdeels door vrij schampere en een Minister des konings tegenover een Volksvertegenwoordiger niet betamende uitdrukkingen, anderdeels door magtspreuken, die den toets der grondwettige pligten van de Staten-Generaal en van de ministriële verantwoordelijkheid niet kunnen doorstaan, — zoodanige Kamer (wij herhalen het) doet afstand van haar kracht, van hare heiligste regten.»

De constitutionnele partij heeft niet, gelijk de anti-revolutionnaire partij, steeds angstvallig het oog op de verkiezingen gevestigd, om daarnaar, als een windhaan naar den windstreek, hare rigting te regelen. Maar wanneer de interpellatie met het oog op de verkiezingen niet is voortgezet, het zou dan zeker geweest zijn, om te constateren hoe *deze* Regering en *deze* Kamer uitvoering en leven wenschen te geven aan art. 89 der Grondwet.

Buitenland.

ENGELAND.

Berigten van den 14 Februarij uit Bombay behelzen dat aldaar geruststellende tijdingen uit Perzie en Affghanistan zijn ontvangen.

Het stoomschip *Meteor* van de O. I. Compagnie, is aan de monding van den Indus op strand geraakt.

De Birmannen hebben den kapitein Barry in eene hinderlaag doodgeschoten.

De kapitein Orr heeft op de rooverbenden schitterende voordeelen behaald.

— In de zitting van het Lagerhuis van Donderdag ll. heeft lord Aberdeen, in antwoord op eene vraag van graaf Ellenborough te kennen gegeven, dat er nog nooit eene zoo goed uitgeruste vloot uit eene Engelsche haven vertrokken is, als die welke zich naar de Oost-zee begeeft. Zij telt geen enkel man, die tegen zijnen wil in dienst is genomen. In antwoord op eene vraag van lord Jocelijn heeft de heer Wilson verklaard, dat de oorlogschepen de Russische koopvaarders zouden eerbiedigen, zoo zij uit eene onzijdige haven kwamen, aan onderdanen van een onzijdig land toebehoorden en onzijdige vlag voerden. Lord Palmerston heeft bovendien te kennen gegeven, dat de Regering in de aanstaande week, na onderhandeling met naburige Rijken in staat zou zijn om zijne bedoelingen nopens de onzijdigheid en de kruisers stellig kenbaar te maken.

Lord John Russell is ongesteld. Lord Abereen heeft gezegd, dat lord John nog niet bepaald had besloten de hervormings-bil voort te zetten. Dit zou voornamelijk van den toestand buiten 's lands afhangen.

— Z. K. H. de hertog van Cambridge en de generaal lord Raglan, bevelhebber van het Engelsche hulpleger, zullen den 28 dezer, over Parijs, Marseille en Malta, naar het tooneel van den oorlog vertrekken.

— De koningin is aan boord van het jagt *Fairy* de Oostzee-vloot te Spithead voorbijgevaren. Daar het weder regenachtig en onaangenaam was, hebben zij, die zich op allerlei wijs beijverd hadden deelgenooten van dit schouwspel te zijn zich zeer teleurgesteld gevonden. Men hoopt, dat het in oogenschouw nemen op Zaturdag beter slagen zou. De vloot ligt onder het eiland Wight ten anker. Het geschut van *Victory* heeft de komst der koningin aangekondigd. De koninklijke jagt is door het geschut van de geheele vloot begroet. Die hevige uitbarsting heeft eenen, zoo zwaren en langdurigen rook verwekt, dat toen die eenigzins verdweenen, men het Koninklijk jagt, dat naar Osborn stevende, slechts in de verte zag en het slechts naar eene sloep geleek. Het jagt van de admiraliteit, dat de gezanten van Frankrijk en Turkije aan boord had, volgde de *Fairy*. De koningin zou Zaturdag de vloot bepaald inspecteren: tegen den middag zou deze voor het oog der Koningin vertrekken. De vloot telt 1047 stukken geschut, eene kracht van 6970 paarden, en bevat 10,251 man.

— De bijzondere raad heeft bij eene afkondiging in herinnering gebragt de strafbepalingen, bij de wet vastgesteld, tegen alle personen, die schepen mogten bevrachten of uitrusten voor de dienst eener mogendheid waarmede de Koningin in oorlog is. Al de vaartuigen, krijgsvoorraad, wapenen en levensmiddelen, die deze bestemming mogten hebben, zullen in beslag genomen worden.

FRANKRIJK.

De laatste telegrafische berigten uit Parijs van den 12den dezer, houden in, dat de *Moniteur Universel* een keizerlijk besluit bevat, waarbij de maarschalk Vaillant, opperhofmaarschalk, benoemd wordt tot minister van oorlog, ter vervanging van den maarschalk de St. Arnaud, die tot opperbevelhebber van het expeditie-leger naar het Oosten benoemd was.

— De openbare inschrijving in de nieuwe leening is opgengesteld van 14 tot 25 dezer maand. De inschijvers zullen naar verkiezing kunnen erlangen een 4½ p. cts. fonds tegen den koers van 92,50 met genot van rente van af den 22sten Maart 1854 of een 3 pct. fonds tegen den koers van 65,25, met genot van rente van af den 22sten December 1853. Het een tiende gedeelte van het ingeschreven of verworven kapitaal, zal onmiddellijk moeten worden gestort. Het overige gedeelte zal in vijftien maandelijksche termijnen moeten worden voldaan, met bevoegdheid echter van vroegere discontering.

— Alle twijfel nopens de wijs, waarop de Regering de leening van 250 millioen zal te gelde maken, heeft opgehouden. Zij heeft eene nationale inschrijving verkozen. Uit alle berigten blijkt, dat de goede uitslag aan dien g ooten financiëlen maatregel verzekert schijnt, en dat men zelfs verwacht, dat het bedrag der inschrijvingen veel grooter zijn zal dan dat hetwelk door de Regering wordt gevraagd. Het berigt van eene oproeping van 120,000 man van de klasse van 1853 wordt weder tegengesproken.

BELGIE.

De Koning is Vrijdag avond ten 5 ure van zijne reis naar de Ardennes op het kasteel van Laeken teruggekeerd.

Z. K. H. de regerende hertog van Saksen-Coburg-Gotta is den 12den dezer des morgens van Parijs te Brussel teruggekomen.

De heer von Brunow, voormalig gezant van Rusland, bij het hof van Londen heeft van zijne regering bevel bekomen Darmstadt te verlaten, werwaarts hij zich, gelijk men weet, van Londen begeven had, en naar Brussel te gaan, waar hij voorloopig zal verblijven.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

De Koning heeft den tijd der zitting van den Zweedschen Rijksdag met drie maanden verlengd.

De storthing van Noorwegen heeft in zijne zitting van 3 dezer van regeringswege een voorstel ontvangen tot het toestaan van een crediet tot het nemen van maatregelen tot verdediging der onzijdigheid. Dat voorstel is in handen eener commissie van 15 leden gesteld, die de aanneming daarvan heeft voorgedragen.

TURKIJE.

Lord Clarendon heeft in de zitting van het Britsche Hoogerhuis zijn leedwezen betuigd over den opstand in Epirus en voorts medegedeeld, dat de Sultan de Engelsch-fransche voorstellen geratificeerd heeft, waarbij algeheele gelijkheid aan de christenen in Turkije verzekerd wordt.

Men verwacht eene beslissende verklaring der Oostenrijksche regering ten gunste der Westersche mogendheden.

Uit Weenen is per telegraaf van den 12 dezer berigt, dat de *Oesterr. Corr.* een artikel bevat, waarin wordt gezegd, dat de vrees alsof Oostenrijk eene andere houding in de Oostersche quaestie zou aannemen dan Pruissen van allen grond ontbloot is; hunne belangen, benevens die van geheel Duitschland, zijn in deze zaak een en dezelfde.

De telegraaf meldt uit Corfu van den 9den, dat 3 Turksche stoomschepen aldaar van Pevesa zijn aangekomen waar zij troepen hadden ontscheept.

— De toebereidselen tot den krijg duren allerwege met den grootsten spoed voort. De reserve-afdeeling waarover Prins Napoleon het bevel zal voeren, zal niet ten doel hebben eerst later zoo de nood klom in het strijdperk te treden; maar die afdeeling zal integendeel eene der eerste zijn die zich op het tooneel des oorlogs zal bewegen. De Koningin van Engeland zou eergisteren (Zaturdag), de geduchte vloot van Spithead in oogenschouw nemen. Zij zou in tegenwoordigheid van H. M. het anker ligten, en zich naar de Oost-Zee begeven. Eerst vertrekt de vloot naar de baai van kiel, maar te oordeelen naar de beschikkingen van den Admiraal Ch. Napier, zal zij in dat vaarwater niet lang verblijven, en zal zij hare werkdadige bewegingen, zoodra de staat der zee het maar eenigzins gedoogt, aanvangen.

Uit alle berigten blijkt het voortdurend, dat de moeijelijkheden tusschen de Duitsche en twee groote Westelijke mogendheden nog verre van vereffend zijn. Men zal zich nog over vele punten moeten verstaan voor dat men zal kunnen verklaren, dat de overeenstemming niet zal worden verbroken: eene overeenstemming, die men wel wat vroegtijdig als geheel tot stand gebragt, heeft beschouwd, vooral de houding van Pruissen, nog meer dan die van Oostenrijk, boezemt eenige vrees in. Men verzekert dan ook dat er sprake is van eene nota van het Engelsch kabinet, waarbij aan het Pruissisch Bewind eene bepaalde verklaring wordt gevraagd en waarbij aan Koning Fredrik Willem de stellige diplomatieke woorden worden herinnerd, die door het kabinet van Londen zijn geheim... waaruit het afleidt dat Pruissen in zekere omstandigh... verpligt zou zijn zich tegen Rusland te verklaren. Het ... moeijelijk na te gaan, in hoever dit berigt geloof ... dient, maar zeker zal men om de juiste bedoelingen ... Pruissen te kennen, den uitslag behooren af te wacht... van de zending, die aan generaal von Gruben, te L... den, en aan Prins van Hohen-Sollern-Sigmaringen te Pa... is opgedragen.

Uit Konstantinopel verneemt men, dat de Porte de me... deeling, die haar gedaan is door den heer de Br... Internuntius van Oostenrijk, over het voornemen van z... regering, om Servie te bezetten, ten einde alle po... van opstand tegen het gezag van den Sultan te beteu... len, met weinig genoegen heeft ontvangen. Het schij... dat deze laatste weinig gesteld is op dergelijke hulp ... Oostenrijk en eigenlijk het hulpmiddel erger dan de kw... beschouwt. Dit schijnt ook in Frankrijk wel eenigerm... aldus begrepen te worden, daar de *Constitutionnel* ... half officiële mededeeling bevat, waarin stellig ge... wordt dat Servie, Bosnie en Herzegowine deel uitm... van het Ottomanisch grondgebied, zoodat Oostenrijk ... regt niet heeft, om die gewesten of een derzelve te ... zetten, zonder toestemming van de Porte, en dat, ... Oostenrijk het zonder die toestemming deed, het j... zou verrigten wat men aan Rusland verwijt, dat ... namelijk inbreuk maakte op de onafhankelijkheid en ... onschendbaarheid van het Turksche Rijk. Gemeld ... voegt er bij, dat dit eene nieuwe en ernstige verwikke... van het Oostersche vraagstuk zijn zou, en het drukt ... wensch uit, dat Oostenrijk daartoe geene aanleiding ... geven. Het is intusschen mogelijk, dat de Divan van gevo... verandert, en dat hij, in geval van opstand, zijne ... stemming zal verleenen tot de tijdelijke bezetting ... Oostenrijksche troepen van de Turksche gewesten, ... aan Oostenrijk grenzen. Een bijzonder schrijven uit Wee... houdt evenwel in, dat de intogt der Oostenrijksche troe... in gemelde gewesten voor het minst is uitgesteld, ... er nog geene enkele oproerige beweging was uitgebar...

— Berigten uit Konstantinopel bevestigen het, ... Chekib-Effendi tot Minister van Binnenlandsche zaken ... plaats van Chevket-pacha benoemd is. De Porte heeft ... den heer Metaxa, vertegenwoordiger van Koning Ot... Konstantinopel aangeschreven, om binnen zekeren ... het bewijs te verschaffen, dat zijne regering geheel vre... is aan den Grieksche opstand en dat zij alles, wat in ... vermogen is, heeft gedaan, om hare onderdanen te bele... daaraan deel te nemen. Zoo het bewind van Koning ... ten aanzien van die beide punten geene voldoende bew... verschaft, zal de heer Metaxa zijn paspoort ontva... Wat den opstand zelven betreft meldt men, dat het ka... van de vesting Arta, waarin 2000 man Turksche tro... liggen, die van alles goed voorzien zijn, den 3den ... nog wederstand bood. De talrijke hulpbenden, welk... Egypte of uit Konstantinopel naar het tooneel van ... opstand worden gezonden, kunnen naar men hoopt, ... bij tijds aankomen, om de vesting te ontzetten.

De Russen hebben voor het oogenblik den aanval ... Kalafat verschoven. De Turken, die deze stelling beze... hebben van Omer-Pacha bevel ontvangen den aanval ... wachten en geen strijd buiten hunne verschansingen ... te vangen. Zoo echter de Russen een aanval tegen de vers... singen mogten wagen dan zou er een waar bloedb... voorzien zijn, daar de bevelhebber van Kalafat dan ... brug over den Donau, waardoor die vesting in gem... schap met Utidin staat, zou doen vernielen, ten ... den troepen geen anderen uitweg te laten dan te overwi... of zich onder hunne vernietigde verschansingen te begr...

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG 13 MAART.

De heer GODEFROI doet verslag namens de Com... die belast is geweest met het aanbieden aan den K... van de nominatie opgemaakt door de Tweede Kame... het lidmaatschap van den Hoogen Raad. De Koning ... geantwoord, dat Hij zich met de keuze onmiddelli... bezig houden.

Aan de orde is de discussie over de artikelen va... wetsontwerp, houdende regeling van de vordering ... kwartiering enz.

De regering heeft een nieuw artikel 4 in de ... bragt, van den navolgenden inhoud:

«Art. 4. De burgemeesters der gemeenten, waar ... tens de voorafgaande artikelen opeischingen zijn ... zijn verpligt daarvan binnen drie dagen kennis ... aan Gedeputeerde Staten, met opgave der wijze wa... de opeisching gevolg is gegeven, en zoo zij daar... hebben medegewerkt, met opgave der redenen die ... hen belet.

«Indien Gedeputeerde Staten, hetzij op grond ... kennisgeving of van klagten van elders vernomen, ... hoorlijk onderzoek, van oordeel zijn, dat de op... onregelmatig is geschied, of te ver is uitgestrekt ... de uitvoering onbillijk of ongelijkmatig is gehandeld ... zij daarvan aan Ons verslag, met aanwijzing der ... delen van herstel voor het verledene en van verh... voor het vervolg.

«Gedeputeerde Staten behandelen dit onderwerp ... dringenden aard.

«Op elk zoodanig verslag wordt door Ons ... slissing genomen.»

Tevens is bepaald, dat dit artikel ook van toepassing zijn zal op de bepalingen, betrekkelijk weigering van wege het burgerlijk gezag voor door- of overtogt van troepen (art. 8).

De heer VAN LENNEP vraagt het woord voor eene motie van orde, strekkende, om, naar aanleiding van de wijziging door het Ministerie gebragt in het wetsontwerp, en daar die wijziging vooral betreft het ressort van binnenlandsche zaken, de beraadslaging over de algemeene strekking op nieuw te openen.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER ziet daartoe geene reden, omdat, door de ingediende wijzigingen, niet de minste verandering in het systeem der wet is gebragt. De wet is er in *niets* door verbeterd; daarom zal hij stemmen *tegen* het voorstel.

De Heer VAN LENNEP meent, dat er nu juist eene verandering van systeem in de wet is gekomen, omdat aanvankelijk het Min. van Oorlog alléén met die wet gemoeid was, en thans daarbij ook 't Min. van Binnenl. Zaken wordt betrokken.

Tot eene stemming overgaande, wordt de motie van orde van den heer VAN LENNEP met 54 tegen 10 stemmen *verworpen.*

Vóór stemden de heeren: v. Goldstein, Wintgens, van der Brugghen, van Lennep, Schimmelpenninck v. d. Oije, Slicher, Godefroi, Engelen, van Lijnden, en de Voorzitter.

De Heer WINTGENS stelt op op art. 1 een amendement voor, om te voegen bij alin. 2, luidende aldus:

«Bij de reglementen, bepalende op welken voet schadeloosstelling wordt verleend, wegens de inkwartiering «en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten «en leveranciën bovenvermeld, worden tevens aangewezen, «welke personen daarvan zullen zijn vrijgesteld en voor«schriften gegeven, opdat de last in de gemeenten ge«lijkmatig worde gedragen, en niet worde gelegd op de «inwoners, wanneer op andere wijze daarin kan worden «voorzien.»

Het amendement genoegzaam ondersteund zijnde, (juist door *vijf* leden) nadat de heer WINTGENS daarvan eene beknopte inlichting heeft gegeven, wordt het een onderwerp van discussie.

De heer VAN DER BRUGGHEN heeft 1°. eene taalkundige aanmerking tegen de redactie, meenende het woord «*worden*» zijn: «*wordt*», 2°. acht hij het amendement onaannemelijk, omdat toch de quaestie daarop is neêrgekomen, dat het Ministerie beweert, dat voorschriften, zooals nu de voorsteller verlangt, dat opgenomen worden in de reglementen, uit hunnen aard noch in eene *wet*, noch in eenig *reglement* kunnen worden geformuleerd.

De heer WINTGENS verandert zijn amendement in dezer voege, dat «*worden tevens aangewezen, welke*» nu gelezen moet worden: «*worden tevens aangewezen, die*».

De heer THORBECKE vraagt of de opeisching, bedoeld bij art. 1, is eene algemeene, of eene *persoonlijke*? *Wanneer* zal de opeisching geschieden van den commissaris in de provincie, *wanneer* van den burgemeester. Wat het amendement betreft, Spr. gelooft niet, dat het voorziet in het gebrek, dat in de wet algemeen is opgemerkt. Ten aanzien van de opeisching is geenerlei gezag aan eenigen regel hoegenaamd gebonden; de heer WINTGENS wil nu in de regementen eenige regels gesteld hebben; maar er zijn regels, die meer op den voorgrond moeten staan: zooals dat waar geene andere gelegenheid bestaat, inkwartiering kan geschieden; dat de gevallen moeten omschreven worden, *wanneer* inkwartiering plaats zal hebben. Indien een *reglement* regels *kan* stellen, dan pleit alles vóór de meening, om die regels *in de wet* vast te stellen, wat méér is, dan is het regelmatig besluit, dat zij *moeten* gesteld worden in de wet. Het stelsel der regering zijnde, dat er geene regels kunnen gesteld worden, kan ook de regering zoodanige regels niet stellen in een reglement, en daarom is de verdediging van het amendement in strijd met het stelsel zelf, dat de regering, tot Spr.'s verrassing, Zaturdag jl. heeft ontwikkeld.

De heer VAN GOLTSTEIN acht in dit amendement een groote aanwinst te zijn, tot het verleenen van waarborgen aan de ingezetenen bij reglementen. Hij verschilt echter van den heer THORBECKE daarin, dat *de wet* die waarborgen... die regten zou kunnen of moeten stellen. Hij achtte dit onmogelijk; en zou daarom stemmen *vóór* het amendement.

De MINISTER VAN OORLOG antwoordt den heer THORBECKE, dat wanneer detachementen grooter zijn dan 25 man, de opeisching geschiedt door den commissaris in de provincie; zijn ze kleiner dan geschiedt ze door den burgemeester. Het zou den Min. aangenaam zijn te vernemen *wáár* het onderwerp der veranderingen bij de wet geregeld wordt?

De heer DE BRAUW stelt nog een amendement voor, in meer uitgebreiden zin dan dat van den heer Wintgens: want het was hem niet duidelijk, evenmin als aan den heer THORBECKE, waarom niet *in de wet* konden worden opgenomen eenige regels van algemeenen aard. Het amendement, dat de Spr. voorstelt als art. 1 zullen dan art. 1 der wet art. 2 worden enz., luidt aldus:

*«Geene inkwartiering heeft bij ingezetenen plaats, geene «transporten en leverantiën worden van hen gevorderd, «*waarin op andere wijze *daarin kan worden voorzien. De «last der inkwartiering en van het onderhoud van het «krijgsvolk wordt in de gemeenten gelijkelijk over de in«gezetenen verdeeld. Van dien last worden verschoond «zoodanige huizen, waar gevaarlijke ziekten of waar «kraamvrouwen zijn, alsmede waar zich een lijk bevindt. «Huizen, alleen door vrouwen bewoond, of door vrouwen «met minderjarige kinderen, kunnen mede worden ver«schoond. Plaatselijke verordeningen bepalen regels van «de gelijke verdeeling van dien last en de wijze, waarop «van de gevallen van uitzondering moet blijken. Waar «zulks mogelijk is, bepalen zij tevens de voorwaarden, «waarop de ingezetenen, die het verlangen, der bij hen «ingekwartierde militairen zullen uitbesteden.»*

Dit amendement ondersteund zijnde, wordt een onderwerp van beraadslaging.

De heer THORBECKE, in antwoord op hetgeen de Min. van Oorlog heeft gezegd, verklaart, dat hij op de voornaamste vraag niet heeft geantwoord, namelijk of de opeisching *algemeen* is of *individueel*. De Minister had gevraagd voorbeelden van regeling bij de wet; Spr. wijst op het voorbeeld van Engeland en op de wet van 1791. Wat het amendement betreft van den heer DE BRAUW, alles kwam neder op de vraag: *of de Regering regelen kan bij de wet*? Was dit het geval, dan ware uitstel van discussie noodig, omdat dan de wet geheel moest omgewerkt worden, en de Kamer zulks in de sectiën behoorde te onderzoeken.

De MINISTER VAN JUSTITIE antwoordt, dat, *uit den aard der zaak*, de opeisching in sommige omstandigheden *algemeen*, in andere *persoonlijk* geschiedt. De Minister kan de algemeenheid der stelling niet beamen, dat wat bij een reglement geregeld kan worden, ook geschieden kon bij eene wet.

De regering zou zich overigens met het am. van den heer WINTGENS kunnen vereenigen, indien de woorden «*in den regel*» daarin gelascht werden. Want zelfs in de reglementen kan men geen positieven regel stellen; alles behoort dus te worden gesteld als «*in den regel*», waarvan het uitvoerend gezag dus kan afwijken. Uit de ontwikkeling van dit gevoelen bleek van zelf, dat de regering zich niet kon vereenigen met het amendem. van den heer DE BRAUW, waarvan de strekking toch was, om positieve regels in de wet te brengen. Vooral had hij tegen de bepaling, dat plaatselijke verordeningen de zaak zouden regelen. De gemeentewet sprak daarover geen woord, en de gemeenteraden van vele gemeenten zouden buiten staat zijn, zoodanige verordening te maken.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER gelooft niet, dat het mogelijk is, om het amendement reeds nu te beoordeelen en te komen tot een beslissing of alles daarin voorkomt, wat verlangd wordt. Het am. van den heer WINTGENS is geheel onaannemelijk; dat van den heer DE BRAUW lacht hem meer toe; doch zou z. i. een nader onderzoek vereischen. Spr. toont eindelijk, met de letter der wet in de hand, aan, dat de Min. van Oorlog het ten onregte eene *mystificatie* heeft genoemd, wanneer men zich beriep op de regelen, gesteld in de fransche wet van 1791.

De MINISTER VAN OORLOG beweert daarop op de stelligste wijze, dat de wet van 1791 slechts 15 regels wijdt aan het onderwerp der inkwartiering.

De heer STORM VAN 'S GRAVEZANDE zal zich vereenigen met het amend. van den heer WINTGENS, indien deze namelijk de woorden «*in den regel*» wil inlasschen, gelijk de regering bereids had verzocht.

De heer WINTGENS heeft zich zeer bereid verklaard, om de, door de regering verlangde woorden «*in den regel*» daarbij te voegen.

De heer GROEN VAN PRINSTERER acht beide amendementen een protest tegen het sijstema der Regering: een sijstema, dat hem onaannemelijk voorkomt. Beide amend. toch onderstellen de mogelijkheid van *regeling*, en het is die mogelijkheid, welke door de Regering ontkend wordt. Spr. achtte eene wettelijke regeling wel mogelijk, hetgeen reeds bleek uit den aard en den inhoud der voorgestelde amendementen. Het sijstema der Regering, om in het geheel niet te regelen bij de wet, was wel een aangenaam stelsel, omdat het een zeer gemakkelijk was; maar hij meende, dat het de pligt der Staten Generaal was, om zich ook, waar het noodig mogt zijn, eene meer moeijelijke taak te getroosten.

De amendementen, vooral dat van den Heer DE BRAUW, waren gewis verbeteringen; maar hij geloofde niet, dat zulke amendem. mogen worden *aangenomen* zonder dat de Natie, door een behoorlijk voorafgaand onderzoek, de waarborgen erlange, die zij noodig heeft. Dat ware geen *gebruik* maar *misbruik* van het regt van amendement. Ook kon hij zich niet voorstellen, dat de Regering zich thans met die amend. zou kunnen vereenigen; veel liever, voor hare waardigheid althans, zag hij, dat de Regering kon goedvinden, de wet in te trekken, en later eene andere voor te dragen.

DE MIN. VAN JUSTITIE spreekt tegen, dat de regering geenerlei wettelijke regeling zou willen; alleen was de vraag, hoever de wet gaan moge? De Min. ontwikkelt andermaal het stelsel der regering en komt daardoor (?) tot de slotsom, dat zij zich wel kan vereenigen met het amend. van den heer WINTGENS.

De heer GODEFROI vraagt het motief, waarom de regering had ingelascht in art. 1 de bijvoeging van «*marschorder*» als type van de bevoegdheid der militaire overheid? Hem kwam 't voor, dat dan de wet alleen zou van toepassing zijn op marcherende en niet op garnizoen-houdende troepen. Heeft de wet toepassing op de laatste, dan vraagt de Spr. hoe het stelsel der regering is, of de verpligting om te voorzien in de inkwartiering rust op den Staat of op de gemeenten.

DE MIN. VAN OORLOG antwoordt, dat een marschorder, zijnde een gegeven bevel om te marcheren van de eene plaats naar de andere, dus niet alleen betrekking heeft op marcherende, maar ook op garnizoen-houdende troepen. Wat de vraag betreft over de verpligting van de gemeenten tot kasernering, de Min. gelooft, dat de gemeenten zeer bereid zijn, om de kosten daarvoor te dragen. De Min. gelooft evenwel, dat de Staat de kosten moet dragen [illegible] inderdaad wenschelijk kon zijn in het belang [illegible]

De heer THORBECKE zal nu de motie van orde niet voorstellen, waarvan hij gesproken heeft, omdat de Regering verklaard heeft, zich met het amend. van den heer DE BRAUW niet te vereenigen, komende alzoo een onderzoek in de sectien niet onpas. Hij zou dus het amend. niet aannemen, zonder daarom gehouden te zijn, vóór het wetsontwerp te stemmen.

De heer VAN NISPEN zal voor het amend. van den heer DE BRAUW stemmen, opdat de Regering, zal kunnen zien, wat de meerderheid verlangt, ofschoon hij op zich zelf het niet nuttig acht, dat bij wijze van amendement een geheel stelsel der wet worde omgekeerd. Hij zal evenwel de wet zelve niet aannemen.

De heer GROEN zal uit diezelfde hoofde stemmen voor het amendement. De wet-zelve acht hij onaannemelijk, maar hij wil geconstateerd zien, dat de kamer, omtrent dit punt, van systema verschilt met de Regering.

De heer DE BRAUW verdedigt zijn amendement, en ziet niet in, waarom de regering zich daarmede niet vereenigen kan. Hij besluit met te verklaren, dat, al werd zijn amend. en dat van den heer WINTGENS verworpen, hij nogthans de wet zelve zal aannemen.

De heer WINTGENS verdedigt andermaal zijn *eigen* amend. tegen dat van den heer DE BRAUW.

De heer VAN DER BRUGGHEN zal stemmen voor het am. van den heer WINTGENS; want het legt toch geene banden aan het uitvoerige gezag aan, hetgeen hem, in deze materie, niet wenschelijk voorkomt. Als een *minimum præceptum* wil hij het wel aannemen.

In stemming gebragt zijnde, wordt het amendement van den Heer DE BRAUW met 39 tegen 26 stemmen AANGENOMEN.

Tegen stemden de Heeren Van Heiden Reinestein, Storm van 's Gravesande, van Goltstein, van Bosse, Wintgens, van der Brugghen, Taets, van Lennep, van Forest, Schimmelpenninck van der Oije, van Eck, de Kempenaer, Slicher van Domburg, Rochussen, Oosting, de Man, graaf Schimmelpenninck, van Franck, Hoekwater, van Dedise, Baud, Gevers, Rijk, Stolte, Donker en de Voorzitter.

Daardoor wordt het amend. van den Heer WINTGENS als vervallen beschouwd.

Ten gevolge van dit votum heeft de Regering, bij monde van den Minister van Justitie, het wetsontwerp INGETROKKEN.

De Commissie, in wier handen is gesteld de publicatie van den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indie, houdende verbod van invoer van buskruid en wapens in de onderscheidene havens van Neerl. Indie, brengt bij monde van den Heer VAN AKERLAKEN, rapport uit, stellende de Commissie voor, de gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen. — Omtrent dat voorstel, zal nader eene beslissing worden genomen.

Gelijk rapport wordt uitgebragt bij monde van denzelfden rapporteur, omtrent de publicatie betreffende den invoer van goud en zilver. — Gelijk besluit.

De commissie, in wier handen is gesteld de overeenkomst met Hessen betreffende de uitlevering van boosdoeners, brengt bij monde van den heer de Brauw rapport uit. — De commissie stelt voor, de overeenkomst voor kennisgeving aan te nemen; van het verslag een afschrift te zenden aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, en het te doen drukken en ronddeelen. — Ook daarop zal nader worden beslist.

De commissie van rapporteurs is gereed met haar algemeen verslag over onderscheidene naturalisatie-wetten. — Drukken, ronddeelen, terwijl de dag der beraadslagingen nader zal worden bepaald.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp, houdende veranderingen in de straffen op misdrijven, door het krijgsvolk ter zee gepleegd.

's Gravenhage, 18 Maart.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Goor, A. van Hoytema, inspecteur der registratie aldaar; tot plaatsvervangend kantonregter te Zaandam, mr. W. B. Westerman, advocaat aldaar; en tot plaatsvervangend kantonregter te Wychen, mr. C. J. van Waterschoot van der Gracht, advocaat aldaar.

—

Z. M. heeft benoemd tot kantonregter te Noordwijk, Mr. H. W. de Graaf, thans griffier bij het kantongeregt te Woerden.

H. M. de Koningin heeft aan de directie van [illegible] patronaat te Goes een paar porseleinen [illegible] de te houden loterij ten geschenke gegeven. [illegible]

[illegible] H. K. H. prinses Frederik [illegible] geschenk [illegible] doen teekenen [illegible], waarvan de opbrengst, bestemd [illegible] der gemeente van Wamel, prov. Gelderland [illegible] 60.

Ten gevolge der daling van den prijs der rogge, is [illegible] den prijs van het roggebrood verminderd [illegible] halve cent en alzoo bepaald op 18½ cents het Ned. pond. Doch, vermits de teruggave plaats vindt uit de spaarkas, ter voorziening in buitengewone duurte van het brood, tot een beloop van 3½ cents, blijft de prijs voor de ingezetenen op 15 cents het Nederl. pond.

Het heeft H. M. de Koningin behaagd, aan directrices der Dames-Vereeniging te Kollum te doen toekomen een raai bewerkt canapé-kleedje, om te dienen als prijs bij eene verloting, te houden ter verkrijging van een fonds tot oprigting eener bewaarplaats voor kinderen van minvermogenden.

H. K. H. prinses Frederik heeft eenen rustigen nacht doorgebragt. HD. neemt in beterschap toe.

Naar men verneemt is de heer A. Peters in hooger beroep gekomen, van het onlangs door de Regtbank alhier een zijnen nadeele en ten voordeele van den Heer en Mev. van Olfesen gevelde vonnis, ter zake der door laatstgemelden gevorderde appointementen.

De *Arnhemsche Courant* neemt, in den regel, de verslagen van de zittingen der Staten-Generaal uit *de Grondwet* over. Wij zijn onzen geachten confrère daarvoor zeer dankbaar; maar wenschen, dat, daar wij ons groote opofferingen getroosten om het verslag der zittingen nog *den eigen dag* mede te deelen, de *Arnhemsche Courant* kon goedvinden, gelijk wij steeds ten haren opzigte doen, de bron te noemen, waaruit zij die verslagen ontleent.

Men schrijft uit Harderwijk van 11 dezer, dat het transport suppletie-troepen van 140 man is uitgesteld en eerst op 28 dezer van 't Nieuwe Diep zal vertrekken, om per schip *Admiraal Tromp* naar Java te worden overgevoerd. Mede zal op dien datum van hier per scheepsgelegenheid naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 69 onder-officieren en manschappen, om op den 30sten aan boord te gaan van het schip *Antonia en Eugenia*, naar Suriname bestemd. Het detachement zal gecommandeerd worden door den van verlof terugkeerenden officier der artillerie N. A. Rost van Tonningen, benevens de off. van gez. 3de kl. Ulrich en Dassner, die na 1½ jaar, verblijf aldaar naar Oost-Indie zullen vertrekken.

De Hervormde gemeente te Dieren heeft een legaat ontvangen van wijlen den heer W. F. Rouse Scheidius te Utrecht, groot *f* 6000. (*Ned.*)

Blijkens een van Zr. Ms. minister-plenipotentiaris te Stockholm ontvangen berigt, zijn door het handels-collegie aldaar als voortdurend door cholera besmet verklaard de havens van St. Petersburg, Cronstadt, Blyth, Leith, Dundee, Montroze, Glasgow, Cockermout, Liverpool en Plymouth; en als van die ziekte verdacht de Finsche havens van de Golf van Finland van en met Abo tot aan de Russische grenzen; de Russische havens van de Golf van Finland en der Oostzee; de havens der oostkust van Engeland van en met Berwich tot en met Hartlepool, mitsgaders die der West- en Zuidkust van Engeland van de grenzen van Schotland tot en met Ramsgate; de havens van Schotland, de havens van Frankrijk van de Belgische grenzen tot aan Brest.

De *N. R. C.* heeft over Triest eene telegrafische depêche uit Batavia ontvangen, met berigten loopende tot 25 Januarij. Zij bevatten geenerlei belangrijk staatkundig nieuws.

De Hervormde gemeenten in Nederland zullen weder vermeerderd worden met eene, namelijk met die van Daarle, gemeente Hellendoorn, prov. Overijssel. Reeds is met den bouw van de kerk, die voor *f* 7,450 aanbesteed is, een begin gemaakt.

Schiedam, 11 Maart. Te Vlaardingen was men ijverig bezig met het gereedmaken der schepen voor de IJslandsche kabeljaauw-visscherij. Thans kunnen wij mededeelen, dat het eerste dezer schepen reeds vertrokken is.

Leiden, 12 Maart. Gisteren werd het stoffelijk overschot van den Oud-Hoogleeraar Reinwardt alhier ter aarde besteld. Eene talrijke schare volgde de lijkbaar van den eenmaal zoo hooggeschatten man naar het graf, waar professor J. v. d. Hoeven eene rede hield, die alle omstanders diep trof.

△ **Dieren**, 12 Maart. Men meent te weten, dat de kansen voor de verlenging van het Grifkanaal tot Dieren niet ongunstig staan. Wie de belangen van dit gedeelte der Veluwe goed inziet en behartigt, zal er zich gewis over verheugen; zijnde die kanaalverlenging toch het middel, om de nog vele voor ontginning vatbare gronden, spoedig productief te doen worden. Dit schijnt zeer juist te zijn ingezien door een der grootste grondeigenaars, zoo niet de grootste, in onze streken, bezitter van onoverzienbare heidevelden. Zijn Exc. de Minister van Staat, Grootmeester van 's Konings Huis, afgevaardigde ter 2e Kamer van het Kiesdistrict Zutphen eerelid-president van de algemeene vergadering in 1854, der Geldersche Maatschappij van Landbouw, de heer W. A. Schimmelpennick van der Oije tot de beide Pollen, te Voorst zou, indien het gerucht niet *overdreven* is, ten behoeve van welgemelde kanaalverlenging beschikbaar gesteld, de kapitale som van *f* 50. Een persoon nabij Vaassen wonende, maar zonder rang of titels, moet voor *f* 500 hebben geteekend; een dorpspredikant elders, voor *f* 300 enz.

÷ **Heen**, 12 Maart. Om meer dan eene reden is het noodzakelijk geoordeeld door het R. Cath. kerkbestuur van Holland in overleg met dat van N. Brabant (Breda) om de R. Cath. bevolking van Nieuw-Vosmeer met het Bisdom van Breda te vereenigen. Evenzoo is de R. C. bevolking van N. Brabant tot Holland overgegaan.

— Te Bergen-op-Zoom worden verscheidene verschansingen weggenomen en zullen, naar men zegt, tot bouwland worden ingerigt.

— In de omstreken van Steenbergen is men op vele plaatsen reeds begonnen aardappelen te planten.

△ **Apeldoorn**, 12 Maart. De heer IJsselman, schoolonderwijzer, vroeger te Utrecht, heeft zich sedert den 1e dezer maand, alhier gevestigd en, ofschoon nog geene toestemming bezittende, het (historisch christelijk) onderwijs aan te vangen, schijnt het vertrouwen zoo groot of zijn de toezeggingen zoo bepaald op eene gunstige beschikking, dat reeds vier of vijf kostleerlingen bij hem geplaatst zijn.

Wij lezen in de artikelen 2 en 3 der wet van 3 April 1806: de Departementale besturen zorgen, »dat door eene »onbepaalde toelating van scholen of onderwijzers vooral »ten platte Lande, derzelver aantal niet te zeer vermeer»dere. Wijders trachten zij, benevens de respective Ge»meentebesturen, naar de middelen in hunne handen »gesteld, of, des noods door het Gouvernement aan »hun te bezorgen, het bestaan en het lot der school»onderwijzers te verbeteren en te verzekeren.» In het dorp of kerspel Apeldoorn zijn acht openbare en bijzondere scholen waaronder eene goed ingerigte kostschool benevens de school van Z. M. den Koning, waarop kosteloos onderwijs wordt gegeven. Zullen nu, wat in deze toch dient te geschieden, 1° het Gemeentebestuur (de Raad) verklaren dat te Apeldoorn behoefte bestaat aan eene bijzondere school der 2e klasse. 2° Heeren Burgemeester en Wethouders na zoodanige verklaring den heer IJsselman toelaten, met voorbijgang van vooraf te doene oproeping van sollicitanten tot het vergelijkend examen; en 3° het Provinciaal bestuur in dergelijke handelingen berusten? Zij allen toch hebben plegtig gezworen »trouw aan de wetten des Rijks.»

— De heer Burgemeester lid van den Gemeenteraad heeft in de Raadsvergadering van ll. Maandag voorgesteld het afschaffen van de Kermis alhier; eene commissie van vijf leden is benoemd om deswege te dienen van berigt en raad.

‖ **Nijmegen**, 12 Maart. Heden morgen heeft een soldaat van een der alhier in garnizoen liggende bataillons van het 6de Regement infanterie getracht zich zelven het leven te benemen, door zich met de bajonet eenige steken in de borst toe te brengen, waarvan echter niet een gevaarlijk schijnt te zijn. Deze daad moet weder aan de noodlottige gevolgen van het misbruik van sterken drank worden toegeschreven, en vermeerdert alzoo de voorbeelden tot waarschuwing, welke in ons Vaderland te vaak gegeven worden.

○ **Dedemsvaart**, 9 Maart. Twee maréchaussee van Ommen, deze week hier dienstdoende, hadden het ongeluk dat zij, misschien door te snellen rid en misschien zoo als zij voorgeven door de onveiligheid van den weg en misschien? door de veelvermogende kracht der spiritusnitir, eensklaps van ruiters te paard in zandruiters werden gemetamorphoseerd. Een hunner heeft zich even als zijn paard in zijn val deerlijk bezeerd.

⊙ **Gramsbergen**, 10 Maart. Men verneemt vrij algemeen, dat bij voordurend gunstig weder de werkzaamheden aan de stuw bij den Haandrik eerstdaags weder eenen aanvang zullen nemen. Zoowel talrijke arbeiders als vele ingezetenen hoopen dat dit gerucht *zich weldra* door daadwerkelijkheid zal bevestigen.

---

§ § **Maastricht**, 11 Maart. De papierfabriekanten dezer Provincie hebben zich bij request aan de kamer gewend, tot behoud van het verbod op den uitvoer der lompen en met verzoek, dat de voorgestelde wijziging in het tarief, waarbij een regt op den uitvoer wordt bepaald, niet moge worden aangenomen, aangezien zij vermeenen dat zulks, bij het bestaande verbod in omliggende landen tot ondergang van hunne fabrieken zoude leiden. Ook heeft in de residentie met hetzelfde doel eene vergadering plaats gehad van verschillende papierfabriekanten binnen dit Rijk.

Ingezonden Stukken.

Aan HH. geabonneerden en bezoekers van den Koninklijken Hollandschen Schouwburg, heeft, met het oog op een rekest, geplaatst in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van 10 dezer, de ondergeteekende, na bekomen inlichtingen, waaruit de houding van Rekestranten is ontstaan, het van zijnen pligt geacht, te verklaren, dat de notariële akte, uitmakende het verband van het tegenwoordige tooneelpersoneel, met den 30 April e. k. eindigt, en dat hij in de maand December ll. op het voorstel om de directie, met drie leden van het tegenwoordig bestuur, aan den Raad aan te vragen, heeft verklaart, daar niet in te zullen deelen, en bij zich mitsdien vrij gevoelde, om voor zijne rekening en die van het Nationaal Tooneel, die middelen aan te wenden, die hem het geschiktst daarvoor toeschenen; vertrouwende bij, dat deze inlichting genoegzaam zal zijn, om H. H. Adressanten aan te sporen, een noodig onderzoek te doen naar het al of niet gegronde van het door hen aangevoerde tegen zijn persoon, en daardoor welligt, zoo niet alle, echter een groot deel hunner tegen hem gerigte bezwaren zullen herroepen, of althans zijn persoon niet meer aan de algemeene laking prijs geven.

's Hage,
12 Maart 1854. J. W. Hammecher.

Advertentiën.

HOUT-VEILING,

te *Rotterdam*, op **Woensdag 15 Maart** a... de, 's middags 12 uur, in het Notarishuis, ... Geldersche Kade, van:

756 Blokken en Blokjes
Mahonie-Hout

waaronder **fraai GEBLOEMD MAATHO...**

CA. 10 TON COCHENILLE (VERW) HOU...

gedeeltelijk nu eerst direct van (de Stad) **ST. ... MINGO** en **PORTO PLATA** aldaar aangev... met de Schepen **Riga, Maracaïbo, Gouver... Elev ier, Zeester** en **Gasparino.**

Het Hout is liggende aan de gewezen Marine ... Nadere onderrigtingen geven de Makelaars in H... waren alhier. [320...

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, *zijn het ... geneesmiddel voor zeere of open beenen.* De heer D... te St. Stephens bij Saltash in Cornwall, had sedert ... men tijd een open been, met drie of vier groote wo... die zware pijnen veroorzaakten en waardoor zijne ge... heid ondermijnd werd. Hij beproefde alle soorten van ... delen die hem door deskundigen en anderen werden ... geraden maar verkreeg geen de minste baat. Eindelijk b... hij gebruik te maken van de zalf en pillen van Hollo... en door deze onvergelijkelijke genees- en heelmiddelen ... stelde hij binnen zeer korten tijd. De heer Mekay ... te Devonport in de Catharina Straat No. 40 woonach... kan de waarheid van het boven aangehaalde betuigen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volg... Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 1... *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7... *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bi... C. VAN DORT, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amster... bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. STR... MAN, Hoofdkantoor te 's Bosch, alsmede te Lo... Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement. (32...

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 13 Maart 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$54\frac{3}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$	*Hope* 1798/1816	5	$96\frac{1}{8}$
Dito Certificat. .	3	$66\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1828/1829	5	$95\frac{1}{8}$ …
Dito Dito . .	4	$82\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$79\frac{3}{8}$ …
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	$72\frac{1}{2}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* .	4	$71\frac{5}{8}$ …
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$45\frac{1}{8}$	Certific. dito. .	6	$58\frac{1}{8}$ …
Frankrijk.					
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{1}{8}$	Obligatiën . . .	4	$81\frac{1}{2}$
Dito Buitenl. .	3	$36\frac{3}{4}$			
D° Binnenl.^{e}/m.	3	$33\frac{7}{8}$ 4 $\frac{15}{16}$	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		$3\frac{15}{16}$	Metalliek . . .	5	$60\frac{3}{4}$
Amort. Schuld.		$3\frac{7}{8}$	Dito bet. Amst.	5	$76\frac{3}{8}$
Portugal.			Dito letter B. .	5	$76\frac{3}{8}$
Londen nieuwe.	5	$31\frac{3}{4}$ 2 2	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{1}{4}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{1}{8}$

Braz. bij Roths. p. s. 500. te Lond. 1843. 5 pct. ... Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; dito Onb. $23\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$ ... $4\frac{1}{2}$ pct. $59\frac{3}{4}$.

Er vertoonden zich heden zoo voor Holl. als vreemde e... onderscheidene koopers, waardoor de prijzen over het ... merkbaar vooruit gingen, de handel was algemeen zeer le...

LONDEN, Vrijdag 10 Maart. Consols op tijd 91; ... N. 3 pct. $24\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. ex d. 62; Sar... pct. 79; Spanje 3 pct. $36\frac{1}{4}$; dito 1 pct. 18; Cer... $3\frac{3}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 82; dito 5 pct. $89\frac{1}{2}$; Holl. ... $55\frac{1}{2}$; dito 4 pct. $85\frac{1}{2}$.

PARIJS, Vrijdag 10 Maart. Fr $4\frac{1}{2}$ pct. op t. ... dito 3 pct. op t. 66.45; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{3}{4}$; dito ... $17\frac{3}{4}$; Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. 84; N. Metall. 5 pct. $78\frac{1}{2}$.

WEENEN, Vrijdag 10 Maart. Metall. 1852 5 ... dito lett. B. 108; Nieuwe Leen. $90\frac{3}{4}$; Lot. v. fl. 2... Lomb. B. Act. 98; Bankactien 1235; Zilver 29... Londen 12.49; Parijs 154.

De beurs was heden flaauw, zonder bekende ...

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Graven...